

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT



maj 4 • 2024



**GLIMTAR FRÅN KORSTÅGENS TID:
ETT UNIKT TIDIGMEDELTIDA FYND FRÅN KIRIMÄE I LÄÄNE, ESTLAND**

**NYA STADGAR FÖR SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN
SNF:S VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023
KALLELSE TILL SNF:S ÅRSMÖTE I VÄSTERÅS**

30 SEK

I was very impressed !



Gratis tidning till alla!

Så här skrev den tyska professorn Johannes Nollé till mig efter det att han erhållit särtrycket från min kommande bok: "Rome the Legacy":

"I was very impressed by your handling of coins. As a former university lecturer in ancient history and now as a scientific consultant of Künker, I work in the same field... I think it is very important that we not only list coins, as many numismatists do, but also present them as historical objects to a wider audience. In my opinion, your approach is very important in order to connect European culture with its long and important history. In this respect, I am very happy to have come across someone who is obviously pursuing similar goals."

Den här typen av högt kvalificerat beröm visar med önskvärd tydlighet att det jag försöker uppnå tas emot med öppna armar av den internationella numismatiska eliten.

Gratis inspiration

En nytt särtryck bestående av 48 sidor i A4-format, tryckt i färg, från min kommande bok "Rome the Legacy" kommer att delas ut helt gratis vid myntmässor eller kan beställas i önskat antal mot en frakt- och hanteringskostnad. Ovan visas några illustrationer ur boken. Manus för det andra provtrycket av boken kommer att skickas till tryckeriet i juni och kommer att finnas tillgängligt för visning vid sommarens och höstens mässor.

Roberto Delzanno Mynthandel

www.delzanno.se - roberto@delzanno.se - 0708-865008



SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

ges ut av

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

SEDAN 1977

KANSLI OCH REDAKTION

Banérgatan 17
11522 Stockholm
Tel. 08-667 5598
info@numismatik.se
Måndagar kl. 10-12 och 13-16

Se www.numismatik.se
om ev. tillfälligt stängt kansli.

Plusgiro 150007-3
Bankgiro 219-0502
Svenska Handelsbanken

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Monica Golabiewski Lannby
monica@numismatik.se

PRENUMERATION

250 SEK / år (8 nr) från 2023
Medlemmar (medlemsavgift 200 SEK/
år) erhåller tidningen automatiskt.

Kom ihåg att
meddela adressändring!

SNT trycks med bidrag från
*Gunnar Ekströms stiftelse för
numismatisk forskning* samt
*Sven Svenssons stiftelse för
numismatik.*

Redaktionen ansvarar inte för ej
beställt material. Texter och bilder i
SNT lagras elektroniskt och publiceras
som pdf på föreningens hemsida.
Den som sänder manus till SNT
medger detta.

Register över alla artiklar och
notiser i SNT 1977–2023 finns i
sökbart pdf-format på hemsidan.

TRYCK

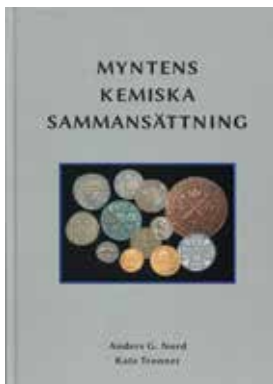
Pipeline Nordic AB

ISSN 0283-071X



VÅREN/HÖSTEN 2024

Föreningens aktiviteter



VÄLKOMNA TILL SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGENS FÖREDRAGSKVÄLLAR

samt kaffe med dopp
klockan 18.00!

Onsdag 15 maj

*Myntens kemiska
sammansättning.*

Anders G. Nord



FOTO: CC-BY-SA 3.0/HOLGER ELLGAARD.

Onsdag 11 september

*Besök på Bellmanhuset
och Par Bricole,
Urvädersgränd 3,
Södermalm.*

*Visning med numismatiskt
perspektiv!*

Bengt Gustaf Jonshult

www.bellmanhuset.se

SNF:s kansli på Banérgatan är öppet för besök på måndagar kl. 10-12,
13-16. Se www.numismatik.se om eventuellt tillfälligt stängt innan besök.
Kansliet nås varje dag på: info@numismatik.se

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Adress: Banérgatan 17 n b, Stockholm. T-bana Karlaplan; buss 4, 44, 76.

Kansliet är öppet: måndagar kl. 10-12 & 13-16, om tillfälligt stängt se hemsidan.

Kansliet är stängt: midsommar – 1 september; jul- och nyårshelgerna.

Hemsida: www.numismatik.se.

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

presenteras även på Svenska Numismatiska Föreningens hemsida
www.numismatik.se

Den tryckta tidskriften kommer ut första veckan i februari – maj, september – december.

På hemsidan kan man sedan ta del av SNT i lågupplöst pdf-format.

ANNONSPRISER 2024

1/12 sida
47 × 50
mm
250 SEK

1/8 sida
72 × 50
mm
350 SEK

1/6 sida
47 × 105
mm
400 SEK

1/4 sida
72 × 105
mm
600 SEK

1/2 sida
151 × 105
mm
1 200 SEK

1/1 helsida
151 × 214 mm
2 000 SEK

mittuppslag
5 000 SEK

2:a & 3:e
omslagssidan
2 500 SEK

4:e omslagssidan
5 000 SEK

SNT behåller samma förmånliga annonspriser 2024.

Annonsen på årsbasis får dessutom 20% rabatt – insänd pdf gäller.

Annonsstopp senast den 1:a i månaden före utgivning.

Radannonser: SNF-medlemmar erbjuds gratis annons med tre rader
att köpa, sälja eller byta samlarobjekt – kontakta info@numismatik.se.

Annonsen som inte är förenliga med IANP:s etik avböjs.

INNEHÅLL SNT 4 • 2024 – maj

ARTIKLAR OCH NOTISER

	SID.
Glimtar från korstågens tid: <i>Ett unikt tidigmedeltida fynd från Kirmäe i Lääne, Estland</i>	81–89
Nya stadgar för Svenska Numismatiska föreningen	90–91
Verksamhetsberättelse och årsredovisning för år 2023 avgiven av styrelsen för Svenska Numismatiska Föreningen	92–96
Kallelse till SNF:s årsmöte 2024. <i>Program</i>	97
Misab och Künker	98

FASTA RUBRIKER

PERSONALIA	89
AUKTIONER & MÄSSOR	89
LOKALA NUMISMATISKA FÖRENINGAR & MYNTKLUBBAR I SNF	96
PRESSKLIPP 1938	96
MYNTFYND. Myntskatt i grav på Visingsö	98
BOKTIPS & LÄSTIPS	98
SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING	102

OMSLAG

Västerås slott uppfört under 1100-talet (då Västra Aros) och ombyggt under Gustav Vasas regeringstid åren 1540–1544.
SNF:s årsmöte 2024 med föredrag och auktion hålls på Västerås slott den 31 augusti till 1 september. Se kallelsen på sidan 97.

FOTO: [HTTPS://COMMONS.WIKIMEDIA.ORG/WIKI/CATEGORY:CC-BY-3.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/category:cc-by-3.0)

Glimtar från korstågens tid: *Ett unikt tidigmedeltida fynd från Kirimäe i Lääne, Estland*

Av Ivar Leimus & Nanouschka Myrberg Burström

Hösten 2021 gjorde en grupp hobbydetektorister sitt livs fynd när de sökte av ett fält i Kirimäe, en by i västra Estland, strax sydost om Haapsalu (Hapsal) (Fig. 1). Där fann de nämligen en silverskatt, bestående av inte mindre än 124 mynt, silvertenar, smycken och annat ornamenterat silver, totalt 913,3 gram.

Platsen undersöktes därefter av det estniska Riksantikvarieämbetet (Karro 2021) som konstaterade att inga spår av en fyndbehållare kunde ses utan att fyndet spridits över några tiotal kvadratmeter på en åker, intill en förhistorisk miljö med bland annat ett par gravhögar. Fyndområdet är något förhöjt i terrängen och jorden mörkfärgad, men inga typiska boplatssfynd eller gravmaterial hittades (keramik, kol, ben eller dylikt), endast några brända granitstenar utan tydlig kontext. Föremålens spridning och skador på dem visar att det sannolikt handlar om ett fynd som överplöjts och då spridits mekaniskt av plojen – okänt när, och om det skett vid ett eller flera tillfällen. Vid en efterundersökning av år 2022 återfanns ytterligare 92 mynt samt fler tenar och föremål, vilka förts samman med de övriga föremålen i Estlands historiska museum (Eesti Ajaloomuseum/EAM) under inventarienumren AM 41 234 och 41 261. (Se Leimus & Saage 2022 samt Leimus 2023 för en komplett sammanställning av fyndet.)

Föremålen i fyndet (nu 216 mynt, 19–20 tackor och nio ornament eller fragment av sådana) visar samman-



1. Läget för byn Kirimäe i västra Estland. Karta: Mellin 1798 med tillägg av författarna.

KÄLLA: WORLD DIGITAL LIBRARY, WWW.LOC.GOV/ITEM/75572471 (ÖPPEN TILLGÅNG).

taget att det deponerats vid någon tidpunkt runt sekelskiftet 1200. Det är följaktligen inte förvånande, att fyndets karaktär balanserar mellan de senvikingatida och tidigmedeltida fynden från Östersjöområdet vid den här tiden. Några föremål och drag i Kirimäefyndet har visat sig vara tämligen unika och fyndet öppnar i ett slag upp ett spektrum av ny kunskap och nya frågor för numismatiker, arkeologer och historiker. Innehållet i det ovanliga fyndet, deponerat i dåvarande Livland (ungefär nuvarande Estland och Lettland), har tidigare publicerats i estniska sammanhang (Leimus & Saage 2022, Leimus 2023). Vi vill här även presentera det för en skandinavisk läsekrets, dels därför att det belyser även svenska fynd och svensk myntning, dels på grund av

dess stora vetenskapliga potential på särskilt två punkter:

- *fyndet innehåller en helt unik silverten eller tacka som är märkt (präglad) med en stamp tillhörande den samtida gotländska myntningen,*
- *fyndet ger viktiga ledtrådar till när biskop Albert av Riga (1201–1229) i nuvarande Lettland inledde sin myntning.*

Fyndets innehåll: mynten

De 216 mynten i Kirimäe-fyndet innehåller mynt från flera håll: England, Romerska riket, Sverige inklusive Gotland, Tyskland samt ett fragment av en samanidisk dirhem (Leimus & Saage 2022, Tab. 1; Leimus 2023; se nedan *Tabell 1* samt figurer). Några få mynt hör hemma i vad vi skulle kalla vikingatiden: från tidigt

Tabell 1. Översikt över mynten som hittades i fyndet från Kirimäe, EAM inventarienummer AM 41 261.

Se Leimus & Saage 2022 samt Leimus 2023 för en utförlig sammanställning av fyndet. Årtal e.Kr. om inte annat anges.

Bp = biskop, Äb = ärkebiskop.

Nr	Land	Myntort	Utgivare	År
1	Samanid	?	Isma`il ibn Ahmad	2xx e.H.
2	Tysk-romerska riket	Soest	'Otto III'	1000-1030
3-4	Tysk-romerska riket	Soest	Anonym	1000-1100-tal
5-31	Tysk-romerska riket	Soest	Äb Philipp	1167-1191
32-51	Tysk-romerska riket	Soest	Äb Adolf	1193-1205
52	Tysk-romerska riket	Imitation av Soest	Anonym	sent 1100-tal
53	Tysk-romerska riket	Imitation av Soest	Äb Philipp	1167-1191
54	Tysk-romerska riket	Imitation av Soest, Korbach	Anonym	Före 1190
55-57	Tysk-romerska riket	Imitation av Soest, Korbach/ Schwalenberg?	Hermann von Waldeck / Heinrich von Schwalenberg?	1184-1223 or 1185-1214
58-61	Tysk-romerska riket	Lemgo?	Äb Adolf	1193-1205
62-66	Tysk-romerska riket	Münster	Bp Hermann II	1173-1203
67	Tysk-romerska riket	Osnabrück	Bp Arnold	1173-1190
68-70	Tysk-romerska riket	Paderborn	Bp Bernhard II	1186-1203
71-78	Tysk-romerska riket	Köln	Äb Philipp, typ 5	1190-1191?
79-83	Tysk-romerska riket	Köln	Äb Adolf	1193-1205
84-85	Tysk-romerska riket	Imitation av Köln, Wipperfürth?	Greve av Berg, Adolf V?	1189-1219?
86-88	Tysk-romerska riket	Okänd (Dortmund?)	Kejsar Friedrich I	1152-1190
89	Tysk-romerska riket	Imitation av Utrecht, Zutphen	Greve Otto I	1182-1207
90-92	Tysk-romerska riket	Nijmegen?	Kejsar Friedrich I	1152-1190
93	Tysk-romerska riket	Bremen	Äb Hartwich II	1184-1207
94	Tysk-romerska riket	Bremen el. Hamburg?	Äb Hartwich II	1184-1207
95	Tysk-romerska riket	Lüneburg	Hertig Henry/ William von Lüneburg	1195-1213-1227
96	Tysk-romerska riket	Lüneburg?	Hertig Henry/ William von Lüneburg?	1195-1213-1227?
97	Tysk-romerska riket	Magdeburg	Äb Konrad	1134-1142
98	Tysk-romerska riket	Magdeburg	Äb Wichmann	1152-1192
99-102	Tysk-romerska riket	Magdeburg	Äb Ludof	1192-1205
103	Tysk-romerska riket	Brandenburg	Markgreve Otto II	1184-1205
104	Tysk-romerska riket	Halberstadt?	Gardolf von Harbke / Konrad von Krosingk	1193-1201 alt. 1202-1208
105	Tysk-romerska riket	Mainz	Kejsar Konrad II	1027-1039
106	England	York	Aethelred II, Crux	991-997
107	England	Ilchester, Alword	Henry I, Paxc	ca 1103
108	England	Newcastle, Willem	Henry II, Tealby C3	ca 1163-1167
109	England	Northampton, Filip	Henry II, Short cross 1a2	1180-1189 ca
110	England	York, Gerard	Henry II, Short cross 1-2	ca 1180-1190
111	England	Canterbury, Reinaud	Richard I, Short cross 3	ca 1190-1194
112	England	Canterbury, Reinaud	John, Short cross 4b	ca 1200-1204
113-124	Sverige	Sigtuna?	Knut Eriksson	ca 1180-1200
125	Sverige	Sigtuna?	Äb av Uppsala	
126-213	Sverige	Visby	Anonym	ca 1150-1210
214	Sverige	?	Anonym	Sent 1100-tal
215-216	Livland	Riga	Bp Albert	1201-1229



2a–b. Mynt från kung Knut Eriksson (1167–1196) ur Kirimäe-fyndet.

Åtta av mynten (i olika varianter) har svärd till vänster och spira till höger (Fig. 2a) och tre har en lilja till vänster och ett kors till höger (Fig. 2b).

EAM, inv. AM 41 234.



3. Mynt från kung Knut Eriksson (1167–1196) ur Kirimäe-fyndet. Varianten är välpräglad och har en spira till vänster och ett föremål i handen till höger samt omskriften IVA (eller AIV). 0,23 g.

EAM, inv. AM 41 261.



5. Sverige, Gotland?
Penning cirka 1190–1200. 0,15 g.
EAM, inv. AM 41 261.



4. Ärkebiskopen i Uppsala?
Penning cirka 1190–1210. 0,31 g.
EAM, inv. AM 41 261.



6. Livland, biskop Albert, Riga,
cirka 1201–1229. 0,18 g.
EAM, inv. AM 41 261.

niohundredtals kommer den nämnda dirhemmen och en engelsk CRUX-penny, från tusentalet ett mynt från Mainz och två denier från Soest i nuvarande Tyskland, från tidigt elvahundretal en denier från Magdeburg (1134–1142) och ett mynt från Soest, samt en engelsk penny från 1160-talet. Dessa åtta mynt ligger inom vikingatiden eller en övergångsperiod till medeltiden i Östersjöområdet, som vid denna tid producerar få inhemska mynt. Ett par tyska mynt kan inte dateras exakt (kejsar Friedrich (1152–1190) och ärkebiskop Philipp av Köln (1167–1191), se rörande dateringarna Leimus 2004, 317–332), men de flesta mynten i fyndet har i övrigt präglats efter cirka 1180, inklusive de svenska och gotländska som då börjar myntas i större omfattning.

Ungefär 66% av de tyska mynten i Kirimäe-fyndet kommer från Soest, Münster och andra westfaliska myntorter. Det var också därifrån som de flesta handelsmän kom som handlade på Livland runt år 1200. Den näst största gruppen av tyska mynt i fyndet utgörs av deniers (penningar) från området runt Köln. Några få tyska brakteater, ensidiga mynt, finns också i fyndet och har sitt ursprung i Magdeburg, Bremen och Lüneburg.

I fyndet finns också tretton svenska brakteater präglade för kung Knut Eriksson (1167–1196), troligen i

Sigtuna. Dessa är ovanliga i ett svenskt sammanhang med de mest kända fynden från Stockholm, Mackmyra i Gästrikland) och Skänninge i Östergötland (Thordeman 1931, 1939; Jonsson 1995; Golabiewski 2019). Än mer ovanliga är de på andra sidan Östersjön: sex exemplar har återfunnits från fyra skattfynd (från Haapsalu, Löhavere, Saarema och Vaida) (Tamla, Kallaus & Leimus 2002, 8, 15). Myntningen av dessa brakteater anses ha pågått i cirka 10–15 år, från omkring 1180 till Knut Erikssons död eller kanske uppemot år 1200 (Jonsson 1995, 54–55; Golabiewski 2019, 44). I Kirimäe-fyndet återfinns framför allt två grupper av dem (Fig. 2, 3), vilka på typologiska grunder kan antas tillhöra myntningens senare del.

En av Knut Erikssons brakteater (Fig. 3) sticker dock ut: kungen håller där en liljespira i ena handen och en kyrka eller kanske ett ciborium i den andra (för olika tolkningar av attributet, se Myrberg 1998). Runt kungen finns bokstäverna VIA (eller IAV). Dessa har diskuterats flera gånger (se Golabiewski 2019, 63–65, Fig. 45; jfr Jonsson 1995, 56), men ingen helt övertygande tolkning har kunnat presenteras. Den välformade bilden visar ändå att myntet tillhör myntningens början och då bör även

inskriftionen ha uppfattats som läslig och betydelsebärande.

I fyndet finns även en sällsynt penning som gavs ut av en (ej namngiven) ärkebiskop i Uppsala, någon gång mellan 1190 och 1210 (Fig. 4) (Lagerqvist 1970, no. Ia:1a; Golabiewski 2019, 74–75, Fig. 58). Det ska noteras att alla mynt av denna typ som vi känner till (avbildade i publikationer samt på en svensk auktionssajt 2021) är stampidentiska. Det totala antalet som präglats av denna typ bör därför ha varit mycket begränsat och det är intressant att ett exemplar ändå har hittat till det (från Uppsala) avlägsna Kirimäe.

Fyndet innehåller också 88 tidiga gotländska penningar, troligen präglade i Visby. Myntningen började cirka 1140/5, men de typer som finns representerade i fyndet är främst präglade mellan cirka 1180 och 1200, med ett par undantag som kan vara något senare (Myrberg 2008, 140).

Ett av de små mynten är halverat, vilket är ovanligt för typen och perioden men även påträffats i exempelvis ett skattfynd (tpq 1193) från Tamse på ön Muhu utanför den estniska kusten (Molvyygin 1970, 126–132; Myrberg 2008, kat. nr 62) och det viktiga gravfyndet från Skänninge i Östergötland (Golabiewski 2019, 79). Även om Visbymynten är små och

Tabell 2. Silvertenar i Kirimäe-fyndet.

Nr	Vikt (g)	Längd (mm)	Tvärsnitt	Anmärkning	Hackningar
1	58,75	110	Halvcirkel	Gjuten, tre stämplor	0
2	53,18	73	Halvcirkel	Gjuten	1
3	52,25	67	Halvcirkel	Gjuten	2
4	50,36	105,5	Halvcirkel	Gjuten, med litet hack	1
5	43,41	70	Halvcirkel	Gjuten, med skåra	1
6	39,92	46	Halvcirkel	Gjuten	2
7	30,46	72	Halvcirkel	Gjuten	2
8	29,67	36	Halvcirkel	Gjuten	8
9	28,65	34	Halvcirkel	Gjuten, med skåra	22
10	26,4	41	Rombisk/ halvcirkel	Hamrad	6
11	25,16	33,5	Halvcirkel	Gjuten	10
12	23,93	47,5	Trapetsoid	Hamrad, med djup skåra	12
13	19,76	46	Kvadratisk	Gjuten	15
14	18,17	26,5	Halvcirkel	Gjuten	5
15	16,56	31,5	Platt/ halvcirkel	Gjuten	4
16	15,41	19	Halvcirkel	Hamrad	10
17	10,11	19	Halvcirkel	Hamrad	3
18	7,84	14,5	Halvcirkel	Gjuten	3
19	5,98	17,5	Platt	Ändstycke?	6
20	1,24		Osäkert frg.		1

lätta (0,16–0,19 gram är vanligt) så fanns det tydligen ett behov av ännu mindre nominaler för vardagliga transaktioner. Till skillnad från mynten från Sigtuna och Uppsala är dessa penningar ganska vanliga i estniska och lettländska fynd från perioden. Exempelvis ingick 341 gotländska mynt i det nyssnämnda fyndet från Tamse, 109 (?) stycken i en depå funnen i Helgeandsklostret i Riga, Lettland (Berga 2000, 165–172; Ducmane & Ozoliņa, 2009, nos. 53, 57), 34 exemplar ingick i en depå från den lettländska borgen Ikškile (Yxkull), och de finns även representerade i ett flertal andra fynd från området (Myrberg 2008, katalog, 266–275).

I Kirimäe-fyndet ingick även ett mynt som liknar Visby-mynten i viktstandard och myntningsteknik (så kallad fyrslagsteknik) men ser annorlunda ut ikonografiskt (Fig. 5). Mynten kan mycket väl ha ingått i den större gruppen av gotländska elvahundratalsmynt, men det är inte helt klart hur. Fynd av sådana

mynt har gjorts i Sverige, Norge och i Estland, och har vanligen dateringar senare än tpq 1193 (Myrberg 2008, 121–122).

Fyndets datering

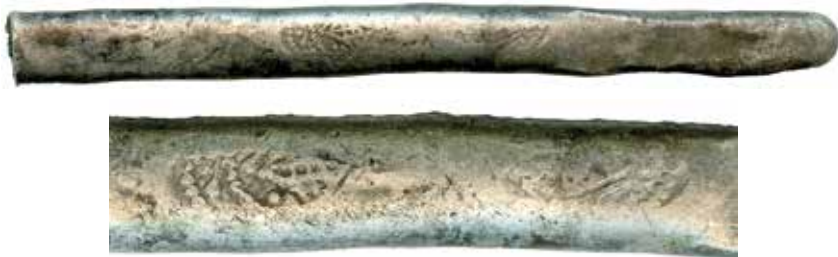
Ett försök att närmare tidfästa nedläggningen av Kirimäe-fyndet måste ta hänsyn till grundförutsättningen att flera av de grupper som ingår i fyndet har ganska vida dateringar – inga mynt från denna period bär några årtal och när myntutgivaren (till exempel regenten) är känd så är det ofta bara dennes regeringsår som utgör grund för datering. Det gäller exempelvis några av de tyska brak-teatern i fyndet. Men det ingår också några typer som är bättre kända och fyndsammanhang som kan stödja en kronologi. Här följer några överväganden kring dateringen av Kirimäe-fyndet i sin helhet, som bygger på rådande forskningsstatus kring de mynttyper och övriga föremål som ingår i fyndet.

Till att börja med, så är det signifikant att gotländska penningar som

utgör en av de största grupperna i fyndet företrädesvis är präglade mellan cirka 1180 och 1200 och att inga så kallade Botulfsmynt (Myrberg 2008, 113–114; Myrberg 2010) återfinns i fyndet. Dessa är mycket karaktäristiska och hör samman med den gotländska myntningen men har hittats framför allt på det svenska fastlandet och i ett flertal fynd i det baltiska området. Tydligast skiljer de sig från de övriga gotländska mynten genom sin ikonografi, som består av en inskription med mer eller mindre tydliga varianter av ordet/namnet Botulf skrivet med runor. Runskriften och namnet knyter dem samtidigt till Gotland, där namnet var vanligt, medan det var ovanligt på andra håll (Snaedal 2002, 232–233; Myrberg 2010). Eftersom dessa mynt troligen introducerades omkring 1210, borde fyndet ha deponerats före detta år.

Utifrån de tyska och engelska mynt som kunnat identifieras i fyndet får vi två mer säkra dateringar (tpq-värden): mynt från början av ärkebiskop Adolf av Köln kan ha präglats tidigast 1193, medan en engelsk Short cross-penny (klass 4b) dateras till cirka 1200–1204. Den senaste möjliga tidpunkten för skattens hopsamlade (*taq, terminus ante quem*) bör därför ligga inte långt efter detta och den tidigast möjliga tidpunkten för skattens nedläggande (tpq) kan vi anta att den inte ligger så långt därefter, utifrån parallell med cirkulations-tiden för andra baltiska fynd från samma period (Molvynin 1970; Leimus et al. 2018, 33–34).

Vi har tentativt satt Kirimäe-fyndets taq till 1205. Vid den tiden hade nämligen ärkebiskop Adolf av Köln av politiska skäl varit tvungen att sluta mynta, först i Köln (troligen redan 1204), därefter i Soest, och han avsattes kort därefter (Hävernack 1935, 132). Det finns 20 mynt med Adolfs namn i fyndet, men inte något som bär hans efterträdares. År 1205 var också året då ärkebiskop Ludolf av Magdeburg dog, utgivare av en annan väl daterad myntgrupp i fyndet. Det finns förvisso i fyndet även några



7a–b. Silverten med tre slag av myntstamp (förstorade) för gotländska mynt, nr 1 i *Tabell 2*.
Längd 110 mm, 58,75 g. EAM A 1307:1.

tyska efterpräglingar från myntherrar som kan ha regerat ytterligare något årtionde, men dessa är svårdaterade då de fanns i produktion ända från 1180-talet och framåt. Eftersom de imiterar mynt från bland annat just ärkebiskop Adolf av Köln bör de inte vara mycket yngre än dennes (Hävernick 1935, nos. 603, 925).

Den nya ärkebiskopen av Köln, Bruno (1205–1208), hade en mycket svag position och hann inte prägla några mynt alls. Det innebär att inga nya mynt överhuvudtaget kom till Livland från Köln eller Soest (som styrdes från Köln) under denna tid. Först med nästa ärkebiskop, Dietrich I (1208–1212), återupptogs produktionen vid dessa viktiga myntorter (Hävernick 1935, 138), men inga av dessa återfinns i Kirimäe-fyndet. Detta betyder att fyndet teoretiskt kan ha samlats ihop fram till 1208, då dessa tyska mynt ändå inte cirkulerade, men sannolikt inte efter 1208, då Dietrichs mynt borde ha funnits representerade.

Vår slutsats är att inga utländska (icke-livländska) mynt depåfyndet från Kirimäe med säkerhet kan sägas vara präglade efter 1205. I stället utgör mynten i fyndet i huvudsak en kronologiskt sammanhängande grupp inom spannet cirka 1180 till 1200. Det är, som lyftes ovan, typiskt för estniska depåer från årtiondena runt år 1200 att de nedläggs kort efter att de hopsamlats. Detta beror sannolikt på den kraftfulla expansionen från väst (läs: korståg och kolonisation) som delvis byggde på upptäckten av nya silvergruvor i vad som nu

är Freiberg i tyska Meissen (Leimus 2018).

Allt detta leder oss inte bara till en övergripande datering för fyndet (omkring 1205/8), utan även till att lyfta fram vad detta innebär för två mycket sällsynta brakteater i det, vilka präglats för Albert von Buxhövdens, biskop av Riga (1199–1229) (*Fig. 6*). Före detta nya fynd hade totalt 25 av Alberts mynt återfunnits (Berga 2008, 254), men dessa har inte tillåtit en närmare datering. Vi vet att biskopen hade mynträtt senast år 1211, därför att han då hade befogenheten att bevilja mynträtt i Riga till handelsmän från Gotland (gutniska och tyska) (LECUB 1, no. 20). Men 1211 stämmer inte riktigt med Kirimäe-fyndet, som vi ju anser vara äldre än så. Det utgör i stället ett helt nytt och viktigt stöd för att Albert kan ha påbörjat sin myntning i Riga ganska snart efter att han säkrade sin position i Livland, tidigt under år 1200 (HCL III:1; Gnegel-Waitschies 1958, 54–55), eller senast efter att han fick status som tysk riksfurste (*Reichsfürst*) år 1207 (HCL X:17; Gnegel-Waitschies 1958, 79), en titel som gav mynträtt. Under upp till ett årtionde kan därmed Alberts mynt ha varit den enda valuta som präglades i Livland, fram till starten för handelsmännens eventuella präglingar i Riga från 1211 och de danska utmyntningarna i Tallinn (från omkring 1220).

Fyndets innehåll: silvertenarna

Efter att ha gått igenom Kirimäe-fyndets myntinnehåll och dateringsfrågor utifrån detta så vänder vi nu

blicken mot övriga föremål i fyndet. Tillsammans med mynten återfanns nämligen ett antal silverföremål, varav några är mycket intressanta.

De som ligger mynten närmast är silvertenarna, varav en hel (vilket syns på de två släta, avrundade ändarna) och 19 fragment, sammantaget 557,2 gram (*Tabell 2*) vilket innebär att det är det största fyndet av tenar eller tackor i estniska silverdepåer från denna tid. De flesta tenarna är stavformiga och halvcirkelformade i genomskärning, men flera andra varianter kan också urskiljas. Alla tenar och bitar har klara snittytor och är avsiktligt delade. Alla utom en (nr 1 i tabellen) har testmärken, hack och skårar, på samma sätt som vi skulle vänta oss i fynd från vikingatiden då detta var en vanlig praktik. Större bitar har flera hack, små bitar färre, oavsett bitens form i övrigt. Det är därmed uppenbart att det är den genomgående silverkvaliteten i bitarna som man velat kontrollera. Samtidigt har inga mynt i fyndet testats, förutom några av dem som härrör från vikingatiden. Detta skulle kunna bero på att tackorna var äldre än mynten, eller på att man runt år 1200 fortfarande ansåg det nödvändigt att kontrollera tackor men inte längre ansåg detta vara nödvändigt för mynt.

Ten nr 1 i tabellen (*Fig. 7a–b*) är den mest uppseendeväckande på flera sätt. Inte bara är den tyngst utan även längst, och den har därtill tre präglade intryck (varav två är ett dubbelslag) med en myntstamp som helt klart har varit avsedd för att prägla sådana gotländska penningar som



8. Några av de smycken och delar av sådana som ingår i Kirimäe-fyndet.



9. Halsring som hittades i två delar (2021 och 2022). Halsringsändan som hittades 2021 syns i Fig. 8, nr 2 uppifrån i vänstra raden.



10. Smycke/detalj med infattad bergkristall från Kirimäe-fyndet. På grund av sin sena datering kan detta vara en senare inblandning med fyndmaterialet. Tenn, Ø 14 mm. EAM A 1307:25.

också ingår i fyndet. Enligt den aktuella typologin för dessa mynt har tenen präglats med en stamp för mynt av typ I:4 som dateras till cirka 1190–1200 (Myrberg 2008, 140). Följaktligen är denna ten sannolikt tillverkad på Gotland under elvahundratalets sista årtionde, mycket möjligt i en reguljär myntverkstad. I så fall innebär det att myntutgivaren – i detta fall förmodligen stadens råd eller en handelsmannasammanslutning – garanterade tackans/tenens silverkvalitet och vikt och i praktiken förvandlade den till ett slags mynt. Man kan notera att den, trots sin storlek, också är den enda av tenarna i fyndet som inte har testats genom att hacka i silvret, vilket understryker denna aspekt av föremålet – att präglingen fungerade som garanti.

Det framstår inte som en slump att det är just gotländska präglingar som dyker upp på silvertenen med tanke på den vida spridning som dessa mynt hade i Östersjöområdet. Drygt 200 fynd har gjorts, främst på Gotland, Öland och Åland, i Östergötland och Småland – samt i

Livland (Myrberg 2008, 67–71 och Fig. 4.2–4.6). Det handlar om tiotusentals mynt som cirkulerat, i olika varianter som präglats under drygt hundra år och som måste ha varit mycket välkända för nästan alla i regionen. Trots detta så är den stämplade silvertenen i Kirimäe-skatten ett helt unikt föremål! Inga andra stämplade silvertackor från denna tid är kända från vare sig Gotland eller andra delar av Östersjöområdet. I det romerska kejsardömet började man att prägla silvertackor först senare under tolvhundratalet (Lehmann 2011, 25–6) och i Ryssland senare ändå (Zaicev 2018a, 64–68; Zaicev 2018b).

Tyvär är endast en av tenarna (nr 4) helt intakt, alla övriga är bitar och fragment. Det är därför svårt att med större säkerhet fastställa en eventuell gemensam viktstandard i materialet, men vi kan föra fram några preliminära överväganden. Den enda hela tackan väger 50,36 gram, vilket ligger nära en fjärdedel av en 200-grams mark eller hälften av en lokal vikt-enhet kallad osering (omkring 100 gram silver) (HCL, XVI:4; Leimus

2002, 44–6; Leimus 2014, 47–50). Tenarna 2 (53,18 gram) och 3 (52,25 gram) är också ungefärligen sådana hälfter. Den stämplade tenen väger lite mer (58,75 gram), men den är inte hel och att döma av dess längd skulle den utgöra något mer än hälften av en antagen ursprunglig tacka om till exempel 100 gram. Övriga bitar är för ojämma eller små för att kunna uppskatta deras ursprungliga längd/vikt.

Den myntvariant (typ I:4) som ten nr 1 bär prägling av har en genomsnittlig vikt på omkring 0,16 gram (både något lättare och något tyngre exemplar förekommer) (Myrberg 2008:140). Detta stämmer bra med en gotländsk mynträkning (en mark penningar = 288 mynt) från denna tid, då vi antar att de gotländska mynten präglades i en relation cirka 1:4/4,5 mellan en viktmark finsilver (omkring 210 gram) och mark penningar (se Myrberg 2008:88 och där angivna referenser). Detta bygger på beräkningar via existerande fyndmynt (Thordeman 1936:17; Myrberg 2008:84–89) samt det ovan nämnda privilegiebrevet från Riga från 2011

(LECUB nr 20). Typ I:4 är en variant inom ramen för en större myntning som varade under cirka 70–80 år (eller cirka 145 år om man räknar gruppen i sin helhet, Myrberg grupper I+II) och ”devalverades” via storleken (vikten). De äldsta, och snarlika, mynten (typ I:1) i denna större grupp har i stället en genomsnittsvikt på omkring 0,20 gram. Detta har uppmätts via existerande fyndmynt, vilket gör att den ursprungliga vikten för alla typer i o-cirkulerat tillstånd kan ha varit något högre. Som en jämförelse kan vi se, att den sammantagda vikten för 288 gotländska mynt av den äldsta typen I:1 (präglad cirka 1140–1165?) bör ha varit minst 57,6 gram, mycket nära vikten för den aktuella tenen (58,75 gram).

Även äldre typer av gotländska mynt bör ha varit välkända i det baltiska området runt år 1200, eftersom de var de mest cirkulerade mynten redan under mitten av 1100-talet och den etablerade standard som privilegiebrevet 1211 refererar till. De olika typerna som präglades före cirka 1200 skiljer sig inte så mycket från varandra förutom att deras bild (en liten kyrka) gradvis förenklades, men den var fortfarande både begriplig och karaktäristisk, och mynt av samtliga typer i grupp I ingår i Kirimäefyndet. Det finns förstas flera eventuella felkällor att ta hänsyn till här, men en sammantagen tolkning kan ändå vara att myntbilden använts på tenen för att markera att tenen i fråga representerar en känd gotländsk standard, även om föremålets fragmentering inte tillåter oss att fastslå exakt på grammet vilken denna var.

Förutom nr 1 är det svårt att säga så mycket om tenarnas ursprung. Utifrån viktstandard och form på nr 4, 5, 7 och 13 kan man tänka sig att de kommer från samma gotländska källa. Men gjutformar för tenar har också hittats på flera lettiska borgplatser, och två silvertenar som väger ungefär 100 gram var har hittats på den lettiska ön Mārtaņšala med en borg från slutet av elvahundratalet (Mugurēvičs 2008, 158). Likande tenar ingick även

i skattfyndet från Kaunata i östra Lettland (Urtans 1977, 200–1). Det är därför inte omöjligt att merparten av tenarna i Kirimäefyndet har tillverkats i Lettland. Under tolvhundratalet, kanske redan runt 1220–1230 (Leimus 2011, 84–86), började man att gjuta tackor med en genomsnittlig vikt av 100 gram i Litauen (Grimalauskaitė & Remecas 2020, 96) och mindre tackor märkta med olika symboler uppträder i Riga vid förmodligen samma tid (Berga 2021, 7–24). Detta understryker att under perioden direkt efter Kirimäefyndets tillkomst var användningen av tackor och tenar både vanlig och viktig i det livländska området.

Fyndets innehåll: smyckematerial

Förutom mynt och silvertenar återfanns flera silversmycken och delar av sådana i Kirimäefyndet: två avbrutna delar av stämpelornamenterade armband med utvidgad mittdel, tre ändbitar av liknande armringar, en flätad halsring, en fingerring, delar av ett skivformigt hängsmycke och en bit av ett silverbleck, samt ett litet ornament med facetterad bergkristall (Fig. 8–10). Sammantaget vägde dessa föremål (bergskristallen undantagen) 202,2 gram.

Allt smyckesmaterial utom fingerringen är trasigt och ger ett första intryck av vikingatida depå (där bitsilver ju är mycket vanligt). Men vid närmare påseende framgår att de flesta föremålen inte är avsiktligt skadade utan sannolikt har skadats när fyndet har träffats av plogen och rivits ut från sin gömma. Armringar som skadats på exakt samma sätt har hittats i estniska fynd från ungefär samma tid (till exempel från Kumna och Angerja III, EHM inv.nr AM 434 och AM 1096) och tolkningen stöds också av att halsringen i Kirimäefyndet hittades i två omgångar: först en stämpelornamenterad ändavslutning med krok år 2021 (Fig. 8) och sedan själva halsringen med den andra ändavslutningen vid efterundersökningen år 2022 (Fig. 9).

Nästan alla smycken i fyndet är av baltisk tillverkning och liknande stämpelornamenterade armband återfinns i många nordestniska depåfynd (Tönisson 1970, 221; Kiudsoo & Leimus 2008, 223, fig. 1). Exempelvis har två av de fyra armbanden identiska stämplarna och de två andra är identiska med armband från fynd från Paunküla och Mõigu (Leimus 2022, 105). Det minsta (14 mm Ø) smycket, som är av tenn med en infattad bergkristall (Fig. 10), måste däremot ha kommit utifrån, troligen från Tyskland. Föremålet är unikt i Estland, där endast ett smycke med bergkristall (ett hängsmycke) har hittats tidigare, i ett depåfynd från Kostivere (tpq omkring 1220) (Taml & Kiudsoo 2009, 52–53) – detta smycke är dock betydligt större.

Förbryllande nog anser tyska experter att dekorativa föremål av samma typ som det lilla smycket (skälla?, beslag från till exempel ett skrin?) började tillverkas först runt 1230/40 eller ännu senare (pers. comm. Dr. Thomas Kühnreber, *Institut für Realienkunde des Mittelalters und der frühen Neuzeit*, Universität Salzburg, och Dr. Stefan Krabath, *Niedersachsisches Institut fur historische Kustenforschung*, Wilhelmshaven), vilket ju ar senare än den datering vi föreslagit för Kirimäefyndet. Föremålet ar därför antingen det tidigaste exemplet på en stil och tillverknings teknik som uppträder först minst ett årtionde senare i tyska fynd, eller så får vi anta att det inte ursprungligen ingick i fyndet utan hamnat på samma akeryta först efter att det deponerats. Det finns också en möjlighet att det tillförts ett tidigare hopsamlat fynd och lagts ned som en slags slutpunkt på detta eller att de övriga föremålen hittats redan snart efter nedläggandet och aterdeponerats som en ny skatt. Utan bevarad arkeologisk kontext kan vi inte egentligen så mer om detta, fortom att konstatera att det inte är helt ovanligt att det återfinns föremål som sticker ut kronologiskt jämfört med merparten av ett i övrigt sammanhållet fynd.

fyndet från Kirimäe: glimtar av silverpraktiker i en kolonisationsprocess

Det som hittats i åkern vid Kirimäe (hittills) uppgår totalt till 913,3 gram silver, nästan ett helt kilo, vilket gör det till en av de största estniska skatterna från denna tid. Förutom en skatt från Mäetaguse (omkring 2 kg silver, Hausmann 1914) är samtliga funna daterbara depåfynd (av mynt eller mynt och smycken tillsammans) betydligt mindre (Molvögin 1985, 128). Undantagsvis innehåller de enstaka silvertenar (Tõnisson 1962, 226; 1970, 223). Under tolvhundratalet kommer dock även tyngre silverdepåer som består enbart av föremål och därför är svåra att datera, och det är möjligt att Kirimäeskatten ska ses i ett sammanhang med dessa.

Det är dock inte främst för sin storlek som depåfyndet från Kirimäe kommer att bli refererat till framöver, utan för de punkter som vi lyfte fram inledningsvis och har velat diskutera i artikeln:

— *den unika silvertenen med präglingar av en gotländsk myntstamp, som ger ett viktigt bidrag till kunskapen om nätverk och samband över Östersjön, och övergångsperioden mellan en vikt och en myntekonomi, samt*
— *fyndets sammantagna bidrag till diskussionen om när den första baltiska (livländska) myntningen startade, nämligen kanske redan runt år 1200, då biskop Albert av Riga kan antas ha tillträtt sitt biskopsdöme och fått mynträtt, eller allra senast år 1205/8 då fyndet enligt våra överväganden bör vara nedlagt.*

Tolvhundratalet var en omvälvande tid i regionen, som var föremål för en aggressiv kolonisationspolitik från väst, där danskar, tyskar och svenskar tävlade om att lägga under sig så mycket land som möjligt. Med den formella anledningen att det baltiska området behövde kristnas (i praktiken: döpas in i eller om till den romersk-katolska kyrkan) kunde män, skepp och utrustning mobiliseras, bebyggelse och landskap omstruktureras och kolonisa-

törer och handelsmän flyttas in. Det är inte självklart att alla de medeltida skatter som återfinns har gömts som direkta reaktioner på just detta, utan de följer ett mycket äldre mönster av silverhantering i regionen. Men det är otvetydigt så att skatternas sammansättning speglar tidens rörelser: de nya mynten som kommer in, de nya silverkällorna, gamla och nya handelsnätverk, och en vikingatida viktekonomi som gradvis ersätts av en medeltida myntekonomi med inhemska präglingar.

ALLA FÖREMÅL ÄR FOTOGRAFERADE AV IVAR LEIMUS OCH © HISTORISKA MUSEET I TALLINN, ESTLAND.

Referenser

- Berga, T. 2000. Svētā Gara konventa 13. gadsimta monētu depoziets. I: Caune, A. V. (red.), *Senā Rīga. Pētījumi pilsētas arheoloģijā un vēsturē 2*. Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds (165–72).
- 2008. Mārtiņšsalas pili un ciemā atrastās monētas. I: Mugerēvičs, E. (red.), *Viduslaiku ciems un pils Salaspils novadā*. Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds (254–62).
- 2021. Silver bars and trade in the towns of Livonia (13th–14th century). I: Leimus, I. (red.), *Everyday life in a hanseatic town. Papers of the international conference in Tallinn. Eesti ajaloomuuseum*, *Varia historica* 8. Tallinn: Eesti ajaloomuuseum (7–24).
- Ducmane, K. och Ozoliņa, A. 2009. *Latvija Eiropā: monētu depoziiti 1*. 20. gadsimtā. Latvijas Nacionālā Vēstures Muzeja Raksti 16. Rīga.
- EHM= Estniska historiska museet (Eesti Ajaloomuuseum), Tallinn.
- Gnegel-Waitschies, G. 1958. *Bischof Albert von Riga. Ein Bremer Domherr als Kirchenfürst im Osten (1199–1229)*. Hamburg.
- Golabiewski Lannby, M. 2019. *Kung Knut Eriksson och penningarna*. Stockholm.
- Hausmann, R. 1914. *Der Silberfund von Mehntack in Estland. Baltische Studien zur Archäologie und Geschichte. Arbeiten des Baltischen Vorbereitenden Komitees für den XVI. Archäologischen Kongress in Pleskau 1914*. Berlin (158–67).
- HCL = Albert Bauer (red.), *Heinrich von Lettland. Livländische Chronik*.

Ausgewählte Quellen zur deutschen Geschichte des Mittelalters, 24. Darmstadt 1975.

Jonsson, Kenneth. 1995. Från utländsk metall till inhemskt mynt. I: Jonsson, K., Nordlind, U. & Wiséhn, I. (red.), *Myntningen i Sverige 995–1995*. Numismatiska Meddelanden 40 (43–61).

Karro, K. [2021]. *Aruanne 21.10.2021 Kirimäel toimumud välitööde kohta*. Tallinn (manuskript).

Kiudsoo, M. och Leimus, I. 2008. Hoards discovered in 2007. I: Tamla, Ü. (red.), *Arheoloogilised välitööd Eestis 2007*. Tallinn: Kirjastus Muinsuskaitseamet (223–27).

LECUB = *Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch*, Bd. 1, utg. Bunge, F. G., Reval 1853.

Lehmann, R. 2011. *Archäometallurgie von mittelalterlichen deutschen Silberbarren und Münzen*. Hannover: Gottfried Wilhelm Leibniz Universität.

Leimus, I. 1998. Gotlands og Livlands äldste mōnthistorie belyst af middelalderlige love. *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* 4/1998 (59–63).

— 2002. Raha Eestis AD 1200. Margad, nogaatad ja oseringid. *Tuna* 4/2002 (39–46).

— 2004. Wann und woher ist der deutsche Kaufmann nach Livland gekommen. Eine numismatische Studie. I: Mehl, M. (red.), *Delectat et docet. Festschrift zum 100jährigen Bestehen des Vereins der Münzenfreunde in Hamburg*. Numismatische Studien, Heft 16. Hamburg: Museum für Hamburgische Geschichte (317–32).

Leimus, I. 2018. Silver and Christianisation. I: Depeyrot, G. & Leimus, I. (red.), *From ore to money: mining, trading, minting. Proceedings of the Tallinn (2018) conference*. Collection moneta 202. Wetteren: Moneta (61–77).

— 2014. Monetary History of Medieval Courland: Some Speculations. *Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls* 2013/4 (89) (37–59).

— 2023. Additions to the Kirimäe hoard of 2021. *Archaeological Fieldwork in Estonia* 2022 (59–66).

Leimus, I. och Saage, R. 2022. Early 13th century silver hoard from Kirimäe village, Lääne County. *Archaeological Fieldwork in Estonia* 2021 (93–112).

LL = Lagerqvist, L. O. 1970. *Svenska mynt under vikingatid och medeltid (ca*

995–1521) samt gotländska mynt (ca 1140–1565). Stockholm.

Mellin, L. A. 1798. *Atlas von Liefland*. Riga. Hämtad: Library of Congress, www.loc.gov/item/75572471/ (2024-02-15).

Molvögin, A. 1985. Einige Probleme der Münzzirkulation in Estland in der zweiten Hälfte des 12. und im ersten Viertel des 13. Jh. I: Loit, A. & Selirand, J. (red.), *Die Verbindungen zwischen Skandinavien und Ostbaltikum aufgrund der archäologischen Quellenmaterialien*. Acta Universitatis Stockholmiensis, Studia Baltica Stockholmiensia 1. Stockholm: Centrum för baltiska studier (123–33).

Mugurēvičs, Ē. 2008. *Viduslaiku ciems un pils Salaspils novadā*. Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds.

Myrberg [Burstrom], N. 1998. En kung på rättfärdighetens väg? I: Wedin, Cia (red.) *Quadra – klenoder i Kungl. Myntkabinettet*. Stockholm: Kungl. Myntkabinettet (60–3).

— 2008. *Ett eget värde. Gotlands tidigaste myntning, ca 1140–1220*. Stockholm Studies in Archaeology 45. Stockholm: Stockholms universitet.

— 2010. Botulf – helgon eller frifräsare? *Gotländskt arkiv* (Vol. 82) (34–45).

Snaedal, T. 2002. *Medan världen vaknar. Studier i de gotländska runinskrifternas språk och kronologi*. Runrön, 16 (diss). Uppsala: Uppsala universitet.

Tamla, Ü. och Kiudsoo, M. 2009. *Ancient hoards of Estonia*. Tallinn: Institute of History.

Tamla, Ü., Kallaus, U. och Leimus, I. 2002. Høbeare Løhaveere linnuselt. *Eesti Arheoloogia Ajakiri* 2002/6,1 (3–24).

Thordeman, B. 1931. Två fynd av Knut Erikssons Västerås-brakteater från Mackmyra. *Fornvännen* 26 (207–218).

— 1936. *Sveriges medeltidsmynt. Mont*, Nordisk Kultur XXIX. Stockholm: Bonnier (1–92).

— 1939. *Medeltida myntfynd från Stockholm*. Samfundet S:t Eriks Årsbok 1939. Stockholm.

Tõnisson, E. 1962. Eesti aardeleid 9.–13. sajandist. *Muistsed kalmed ja aarded*. Tallinn (182–274).

— 1970. Kumna høbeare. I: Schmiedehelm, M. (red.), *Studia archaeologica in memoriam Harri Moora*. Tallinn: Kirjastus Valgus (218–25).

PERSONALIA

Göran Bergensträhle har fyllt hundra år

Göran Bergensträhle, Svenska Numismatiska Föreningens ordförande 1978 till 1988, uppnådde den hedersamma åldern 100 år den 19 mars.

Göran Bergensträhle föddes i Helsingfors, tog studenten i Stockholm, gick officersutbildning och blev kapten vid Norrbottens regemente. Han fortsatte därefter inom bankväsendet med olika positioner inom Stockholms Enskilda Bank.

Svenska Numismatiska Föreningen hade ekonomiska bekymmer i slutet på 1970-talet, varvid Bergensträhles ekonomiska meriter kom väl till pass när han valdes till ordförande 1978. Tillsammans med kassaförvaltaren Nils-Uno Fornander lyckades han återställa den ekonomiska ordningen i SNF och föreningsaktiviteten kunde fortsätta som tidigare.

Göran Bergensträhle tog även initiativ till ett flertal nya ordningar. Bland annat kom föreningens årsmöten att äga rum på olika orter i Sverige och inte som tidigare huvudsakligen i Stockholm. Detta medförde ett utökad samarbete med numismatiker och myntföreningar runt om i Sverige. Denna årsmötesstrategi gäller fortfarande.

Ytterligare initiativ från Göran Bergensträhle är beskrivna i Ian Wiséhns artikel i Svensk Numismatisk Tidskrift nr 7, 1998, om "Ordföranden i Svenska Numismatiska Föreningen 1873–1998".

Göran Bergensträhle deltog i festmiddagen på Operaterrassen i samband med SNF:s 150-årsjubileum den 20 maj 2023. Han höll därvid ett mycket uppskattat tacktal.

Svenska Numismatiska Föreningen vill framföra sina varma gratulationer till Göran.

Curt Ekström



Tacktalet på Operaterrassen i maj 2023.

FOTO: SVEN-ERIK EKSTRÖM.

AUKTIONER & MÄSSOR

- 11/5 **Myntkompaniet**, myntauktion 28, Stockholm
- 25/5 **Holmasto**, auktion, Helsingfors
- 29/6 **Sävsjö Myntklubb**, myntmässa, Sävsjö
- 17/8 **Göteborgs Numismatiska Förening**, myntmässa
- 7/9 **Villstadortens Myntklubb**, mynt- och samlarmässa, Smålandsstenar
- 7/9 **Norrköpings Myntklubb**, myntmässa
- 28/9 **MISAB**, kvalitetsauktion 45, Stockholm
- 29/9 **Stockholm Numismatica 2024**, myntmässa

Se mer här:
ingemars.se/agenda

Nya stadgar för Svenska Numismatiska Föreningen

Vid årsmötet 2022 väcktes frågan om att modernisera SNF:s nuvarande stadgar från 2015 såväl språkligt som innehållsmässigt. Styrelsen har därefter arbetat med stadgarnas innehåll och presenterar nu ett förslag som tas upp på årsmötet 2024. Enligt nuvarande stadgar skall en förändring av dessa beslutas på två på varandra följande årsmöten med minst fyra månaders mellantid, varav det ena måste vara ett ordinarie årsmöte. Minst tre fjärdedelar av de närvarande måste biträda förslaget.

Förslag till nya stadgar

§ 1. Föreningens ändamål, verksamhet och verksamhetsår

Svenska Numismatiska Föreningen är ett vetenskapligt samfund, som har till ändamål att stödja och främja den numismatiska forskningen i Sverige, i första hand genom att ge ut eller medverka vid utgivandet av vetenskapliga arbeten i ämnet samt anordna föredrag, utställningar och visningar med numismatisk anknytning. Föreningen får även verka på annat sätt för att höja intresset för numismatik.

Föreningens verksamhetsår är kalenderår, såvida inte synnerliga omständigheter ger anledning till annat.

Föreningen har sitt säte i Stockholm.

§ 2. Medlemmar

Medlem är den som delar föreningens syfte och betalar in den medlemsavgift som beslutats vid föregående års ordinarie årsmöte. Den som inte betalar före februari månads utgång anses ha utträtt ur föreningen och förlorar alla medlemsförmåner.

Föreningens medlemmar ska kostnadsfritt erhålla ett exemplar av de periodiska skrifter som ges ut av föreningen.

Om det bedöms att föreningens syfte motverkas eller dess anseende försämrats genom någon medlems vållande, ska styrelsen skriftligen anmoda medlemmen att inom 14 dagar komma in med en förklaring. Om ingen förklaring lämnas in eller styrelsen inte anser att den är tillfredsställande kan styrelsen, om den är enig, utesluta medlemmen. Den uteslutna har rätt att begära att styrelsens beslut om uteslutning prövas av föreningen vid närmast följande ordinarie årsmöte. Den uteslutna ska i avvaktan på en sådan prövning inte ha några medlemsrättigheter.

§ 3. Hedersmedlemmar och korresponderande medlemmar

Till föreningens hedersmedlem äger föreningen vid ordinarie årsmöte, på förslag av styrelsen, kalla person, som gjort sig synnerligen förtjänt om den numismatiska forskningen i Sverige eller på ett utomordentligt värdefullt sätt gagnat föreningen. Hedersmedlem erlägger ingen avgift till föreningen men har i övrigt samma skyldigheter och rättigheter som betalande medlem. Antalet hedersmedlemmar bör inte överstiga tio.

Till föreningens korresponderande medlem kan styrelsen kalla person, som genom vetenskapligt författarskap främjat den numismatiska forskningen i Sverige eller som på ett väsentligt sätt gagnat föreningen. Korresponderande medlem erlägger ingen avgift till föreningen men har i övrigt samma skyldigheter och rättigheter som betalande medlem. Antalet korresponderande medlemmar får inte överstiga tjugofem. Styrelsens val av korresponderande medlem ska anmälas på närmast följande ordinarie årsmöte.

§ 4. Årsmöte

Styrelsen ska en gång om året kalla medlemmarna till ordinarie årsmöte. Dag, plats och form bestäms av styrelsen. Årsmötet sammankallas genom personlig kallelse och ska utlysas minst 10 dagar före årsmötet. Som personlig kallelse avses även utlysning av årsmötet i periodisk tidskrift som tillhandahålls alla medlemmar. Vid ordinarie årsmöte ska i förekommande fall följande ärenden tas upp:

Fråga huruvida årsmötet är stadgeenligt utlyst.

Val av ordförande för årsmötet.

Anmälan av sekreterare för årsmötet.

Val av två justeringspersoner för årsmötets protokoll, tillika rösträknare.

Fastställande av dagordning.

Fastställande av röstlängd.

Beslut om närvaro av icke medlem.

Fastställande av verksamhetsberättelse, resultaträkning och balansräkning.

Revisionsberättelse.

Fråga om styrelsens ansvarsfrihet för det föregående årets förvaltning.

Fastställande av årsavgiften för det närmast följande året.

Val av så många ordinarie ledamöter av styrelsen, som krävs för att göra den fulltalig.

Val av upp till fyra styrelsesuppleanter.

Val av två revisorer, av vilka den ene bör vara yrkesrevisor.

Val av en revisorssuppleant.

Val av högst tre ledamöter, alla på ett år, varav en sammankallande, till föreningens valberedning.

Val av hedersmedlem i SNF.

Anmälan av korresponderande medlem i SNF.

Belöningar.

Övriga ärenden, som antingen av styrelsen hänskjutits till årsmötet eller som av medlem skriftligen anmälts hos styrelsen minst 10 dagar före årsmötet. Om årsmötet godkänner det får också en fråga, som väcks av en närvarande medlem, tas upp till överläggning men inte till beslut.

Beslut fattas vid årsmöte med enkel majoritet, dock inte vid frågor om ändring av dessa stadgar eller om upplösning av föreningen. Om dessa finns särskilda bestämmelser i §7 och §8 här nedan. Vid lika röstetal har årsmötets ordförande utslagsröst. Om någon närvarande medlem kräver det ska personal ske genom slutet omröstning. Vid lika röstetal i detta fall ska frågan avgöras genom lottning. Röstning med fullmakt vid årsmöte är inte tillåten.

Extra årsmöte sammankallas, då styrelsen finner det nödvändigt eller då revisorer, när utomordentliga omständigheter föranleder det, med angivande av skäl, skriftligen hos styrelsen begär det. Styrelsen ska utlysa ett sådant extra årsmöte inom 30 dagar efter det revisorer, när begäran om detta kommit ordföranden tillhanda. För extra årsmöte ska i tillämpliga delar gälla vad här ovan sägs om ordinarie årsmöte. Anledningen till extra årsmöte ska anges i kallelsen. På extra årsmöte får endast tas upp det eller de ärenden som angetts i kallelsen.

§ 5. Styrelse

Föreningens angelägenheter ska handhas av en styrelse, som ska bestå av sju ordinarie ledamöter och upp till fyra suppleanter för dem. De ordinarie ledamöterna ska utses var och en för en för en tid av tre år på sådant sätt, att minst en av dem står i tur att avgå vid varje ordinarie års-

möte. Återval får ske. Om styrelseledamot avgår före mandattidens utgång, ska efterträdare till denne utses av årsmötet för den tid som återstår av mandattiden. Suppleanterna ska utses på en tid av ett år. Återval får ske.

Om suppleanterna inte kan fylla uppkomma vakanser inom styrelsen kan den adjungera personer som styrelseledamöter intill närmast följande ordinarie årsmöte. Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassaförvaltare och vice kassaförvaltare samt, inom sig eller bland föreningens övriga medlemmar, klubbmästare. Styrelsen kan anlita medhjälpare för att driva föreningens verksamhet.

Ordföranden sammankallar styrelsen. Den sammanträder också om två ordinarie styrelseledamöter eller föreningens båda revisorer, med angivande av skäl, kräver detta. Till styrelsesammanträde ska också suppleanterna kallas. Styrelsen är beslutsför, då förutom ordföranden eller vice ordföranden minst tre ordinarie ledamöter och/eller suppleanter är närvarande. Styrelsen kan när så är lämpligt fatta beslut genom möte per capsulam. I särskilt brådskande fall kan även ordföranden undantagsvis ensam fatta beslut som ska anmälas på nästkommande styrelsemöte

Beslut vid styrelsesammanträde fattas med enkel röstmajoritet. Vid lika röstled har ordföranden utslagsröst. Beslut måste biträdas av minst tre ordinarie ledamöter och/eller suppleanter.

Styrelsen bestämmer, hur föreningens medel ska placeras samt vem eller vilka som har rätt att kvittera ut pengar i föreningens namn.

Sekreteraren ska föra protokoll vid styrelsens sammanträden, sköta föreningens brevväxling och skriva pressmeddelanden om föreningens verksamhet samt upprätta verksamhetsberättelse över styrelsens arbete. Sekreteraren ska gemensamt med kassaförvaltaren ansvara för att föreningen upprättar medlemsförteckning.

Kassaförvaltaren ansvarar för värden av föreningens medel inför styrelsen. Kassaförvaltaren ska avsluta föreningens räkenskaper för varje kalenderår senast den 15 april följande år och utarbeta förvaltningsberättelse, årsredovisning och balansräkning över föreningens ekonomi.

§ 6. Revisorer

Föreningens revisorer ska senast den 15 maj ha fullgjort sitt uppdrag att granska styrelsens förvaltning under det föregående

året. Anmärkningar mot denna förvaltning eller mot kassaförvaltarens årsredovisning över föreningens ekonomi ska ha kommit ordföranden tillhanda senast den 20 maj. Revisorer och revisorssuppleant väljs för ett år.

Revisorererna kan, då de anser det nödvändigt, efter att ha gjort framställning om det hos ordföranden, närvara vid styrelsens behandling av visst ärende, dock utan rätt att delta i beslutet. De kan också, när de önskar, av ordföranden, sekreteraren eller kassaförvaltaren erhålla upplysningar om föreningens ekonomi samt om beslutade förvaltningsåtgärder.

Revisorernas rätt att begära extra årsmöte regleras i § 4.

§ 7. Ändring av stadgarna

Förslag om ändring av dessa stadgar kan väckas av styrelsen eller av minst 10 medlemmar, vilka skriftligen till styrelsen skickar in motiverat konkret förslag till förändringar. Sådant förslag skall först behandlas av styrelsen, som bereder det till årsmötet och måste vara inlämnat minst 30 dagar före årsmötet för att behandlas där.

Beslut om ändring av stadgarna måste fattas med minst tre fjärdedelar av närvarande medlemmars röster vid två på varandra med minst fyra månaders mellantid följande årsmöten, av vilka det ena måste vara ett ordinarie årsmöte. I kallelserna till dess årsmöten skall särskilt anges att förslag om ändring av stadgarna ska behandlas, liksom den huvudsakliga innebörden i förslaget och motiveringen till detta.

§ 8. Upplösning av föreningen

Förslag om upplösning av föreningen får väckas av styrelsen eller minst 10 medlemmar, vilka till styrelsen skriftligen inkommit med ett motiverat konkret förslag om detta. Ett sådant förslag ska först behandlas av styrelsen, som avger ett yttrande över det till årsmötet. Förslaget måste vara inlämnat minst 30 dagar före årsmötet för att tas upp till behandling där.

För att bli giltigt måste ett beslut om upplösning av föreningen fattas med minst tre fjärdedelar av närvarande medlemmars röster vid två på varandra följande ordinarie årsmöten. I kallelserna till dessa årsmöten skall särskilt anges, att förslag om upplösning av föreningen ska behandlas samt den huvudsakliga motiveringen till detta. Om föreningen upplöses, får inte förekomma återbetalning till medlemmarna av till föreningen inbeta-

lade avgifter. Samma gäller utdelning till medlemmarna av föreningens tillgångar, i vilken form det vara må. Sedan föreningens samtliga skulder blivit betalade, ska dess behållna tillgångar överlämnas till Kungl. Vitterhets, Historie och Antikvitets Akademien att av denna disponeras för främjande av den numismatiska forskningen i Sverige. Om föreningen upplöses, behandlas av föreningen emottagna donationer på det sätt som föreskrivs i berört donationsbrev.

Huvudsakliga ändringar i förhållande till 2015 års stadgar

Nuvarande stadgar framgår av föreningens hemsida. Förslaget ovan innehåller en rad språkliga förändringar och några justeringar av tidsfrister. De huvudsakliga ändringarna i övrigt avser följande saksfrågor:

§ 1. Verksamhetsår tillfört.

§ 2. Anpassning av tidpunkten för då medlemsavgiften skall vara betald till nuvarande praxis.

§ 3. Hedersledamot/korresponderande ledamot ersätts av hedersmedlem/korresponderande medlem. Anmälan av korresponderande medlem sker vid årsmöte.

§ 4. Kallelse sker normalt via SNT. Anmälan av sekreterare i stället för val av sekreterare. Fler ärenden, mest av formell natur, (rösträknare, fastställande av dagordning och röstlängd, beslut om närvaro av icke medlem), tas i förekommande fall upp på årsmötet. Förtydligande att valberedning väljs på ett år.

§ 5. Vice kassaförvaltare tillkommer. Styrelsemöte kan ske per capsulam. Ordförandebeslut är möjligt i särskilt brådskande fall. Styrelsebeslut måste biträdas av minst tre ledamöter.

§ 6. Förtydligande att revisorer och revisorssuppleant väljs för ett år.

Ekonomiska museet – Kungliga myntkabinettet

Nyöppning lördag 1 juni med utställningarna PENGAR! och Ekonomilabbet. Välkommen att utforska vad pengar och ekonomi är, har varit och kan vara.

ekonomiskamuseet.se

Verksamhetsberättelse och årsredovisning för år 2023

avgiven av styrelsen för Svenska Numismatiska Föreningen

Verksamheten har under år 2023 i hög grad präglats av föreningens 150-årsjubileum. Jubileet högtidlighölls 20 maj genom föredrag på Historiska museet av Curt Ekström som erinrade om föreningens 150 år, Jan-Olof Björk som berättade om en av föreningens stiftare – Magnus Lagerberg, Jens Christian Moesgaard som föreläste om föreningens jubileumsbok och Lennart Castenhag som lyfte fram huvudpunkter ur sin nyutkomna bok: *England till år 927*.

På kvällen avhölls jubileumsmiddag på Operaterrassen med ett åttiotial deltagare; bland annat gästades föreningen av representanter för systerföreningarna i Danmark, Norge och Finland.

Den 21 maj – den egentliga jubileumsdagen – hölls en jubileumsauktion på Armémuseum med 150 objekt ur Sven Svenssons samling. Den

sammanlagda försäljningssumman uppgick till närmare 1,6 miljoner kronor.

Jubileet är utförligt redovisat av Ingemar Svenson i en artikel i septembernumret 2023 av *SNT*.

Föreningens ändamål

Svenska Numismatiska Föreningen är ett vetenskapligt samfund, som har till ändamål att stödja och främja den numismatiska forskningen i Sverige, i första hand genom att utgiva eller medverka vid utgivandet av vetenskapliga arbeten i ämnet samt anordna föredrag, utställningar och visningar med numismatisk anknytning. Föreningen får även verka på annat sätt för det numismatiska intressets höjande. (Stadgarna §1a.)

Efter förslag, som väcktes vid årsmötet 2022, har styrelsen under året gjort en översyn av föreningens stad-

gar, som kommer att läggas fram för beslut vid årsmötet 2024.

Årsmötet

Årsmötet avhölls på Akademihotellet i Uppsala 26 augusti 2023. Mötet inleddes med en tyst minut för under året avlidna medlemmar.

Bernt Thelin och Bo Gustavsson valdes till ordförande respektive sekreterare för årsmötet.

Suppleanterna Lars Eriksson och Bengt Granath hade meddelat valberedningen att de inte önskade stå till förfogande för ny period.

På förslag från valberedningen omvalde årsmötet Curt Ekström och Christer Sandahl till ordinarie ledamöter för en tid av tre år. Till suppleanter valdes Ingemar Svenson och Bengt Larsson (omval) samt Johan Porsborn och Arvid Wahlgren (nyval), alla enligt stadgarna för en peri-

Resultaträkning	Not	2023-01-01–12-31	2022-01-01–12-31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		121 800	124 785
Bidrag		225 287	182 615
Nettoomsättning		257 424	150 388
Övriga rörelseintäkter		200 000	0
Summa föreningens intäkter		804 511	457 788
Föreningens kostnader			
Handelsvaror	2	397 076	-246 785
Lämnade bidrag		-470 000	0
Övriga externa kostnader	3	-887 180	-578 062
Personalkostnader	4	-152 850	-222 218
Summa föreningens kostnader		-1 907 106	-1 047 065
Rörelseresultat		-1 102 595	-589 277
Finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	5	0	7 700 000
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		283 290	24 016
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-267
Summa finansiella poster		283 290	7 723 749
Resultat efter finansiella poster		-819 305	7 134 472
Årets resultat		-819 305	7 134 472
Balansräkning		2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	6	2	2
Summa materiella anläggningstillgångar		2	2
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	2 652 718	2 652 718
Summa finansiella anläggningstillgångar		2 652 718	2 902 718
Summa anläggningstillgångar		2 652 720	2 902 720

Omsättningstillgångar	Not	2023-12-31	2022-12-31
<i>Varulager m.m.</i>			
Färdiga varor och handelsvaror	8	119 752	188 160
Summa varulager		119 752	188 160
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		33 973	53 762
Fordringar hos koncernföretag		0	0
Övriga fordringar		7 430	20 400
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3 475	3 375
Summa kortfristiga fordringar		44 878	77 537
Kassa och bank			
Kassa och bank		9 736 198	10 205 421
Summa kassa och bank		9 736 198	10 205 421
Summa omsättningstillgångar		9 900 828	10 471 119
Summa tillgångar		12 553 548	13 123 839
Eget kapital och skulder		2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital	9		
Eget kapital vid räkenskapsårets början		12 262 489	5 128 018
Årets resultat		-819 305	7 134 472
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		11 443 184	12 262 490
Långfristiga skulder			
Mottagna ej använda bidrag	10	520 261	705 261
Summa långfristiga skulder		520 261	705 261
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 490	19 972
Övriga skulder		484 588	12 777
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		103 025	123 339
Summa kortfristiga skulder		590 103	156 088
Summa eget kapital och skulder		12 553 548	13 123 839
Noter			
Not 1 Redovisningsprinciper			
Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Tillämpade avskrivningstider:		Antal år	
Inventarier, verktyg och installationer		5	
Noter till resultaträkningen		2023	2022
Not 2 Handelsvaror			
Inköp varor och material		0	-160
Kostnader litteratur		225 287	137 615
Kostnader medaljer		2 811	0
Tryckkostnader SNT		98 250	96 830
Legoarbeten och underentreprenörer		0	12 500
Förändring lager		68 408	0
Summa		397 076	246 785
Not 3 Vissa övriga externa kostnader			
Redovisningstjänster		*) 88 511	*) 97 591
Revision		60 625	58 311
150-årsjubileum		275 162	19 150
Årsmöten		107 775	44 838
Föreningskvällar		55 287	17 360
Summa		587 360	237 250
*) Inkl. kostnader för att utarbeta årsredovisning			
Not 4 Medelantal anställda			
<i>Medelantal anställda</i>			
Medelantal anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.			
Medelantal anställda har varit		0,50	0,50
Not 5 Andelar i koncernföretag			
Utdelning på andelar i dotterföretag		0	5 450 000
Resultat vid försäljning av andelar i dotterföretag		0	2 250 000
Summa		0	7 700 000

Noter till balansräkningen	2023-12-31	2022-12-31
Not 6 Inventarier, verktyg och installationer		
Ingående anskaffningsvärden	122 062	122 062
Försäljningar, utrangeringar	0	0
Utgående anskaffningsvärden	122 062	122 062
Ingående avskrivningar	-122 062	-122 062
Återförda avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	0	0
Utgående avskrivningar	-122 062	-122 062
Redovisat värde	0	0
Not 7 Andra långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående anskaffningsvärden	2 652 718	2 652 718
Utgående anskaffningsvärden	2 652 718	2 652 718
Redovisat värde	2 652 718	2 652 718
Marknadsvärdet per balansdagen uppgår till	9 304 483	8 421 298
Not 8 Färdiga varor och handelsvaror		
Belöningsmedaljer	112 252	180 660
Litteratur	7 500	7 500
Redovisat värde	119 752	188 160
Not 9 Eget kapital vid räkenskapsårets slut		
Ändamålsbestämda medel*	665 363	652 316
Övrigt eget kapital	10 777 821	11 610 173
Redovisat värde	11 443 184	12 262 489
*Burmesters medaljfond	165 261	163 625
Gottskriven ränta	3 305	1 636
Burmesters förlagsfond	237 545	235 193
Gottskriven ränta	4 751	2 352
Rasmussons stipendiefond	57 379	57 379
Gottskriven ränta	1 159	574
Lagerqvists medaljfond	191 557	189 661
Gottskriven ränta	3 832	1 896
Redovisat värde	665 363	652 316
Fonderna har gottskrivits ränta med 2 %.		
Not 10 Långfristiga skulder		
Mottagna ej använda bidrag		
Bokprojekt SNB del 2 (Hessegruppen)	200 000	200 000
Nedlagda kostnader SNB del 2	0	0
Bokprojekt SMH Vasatiden	282 000	282 000
Nedlagda kostnader SMH Vasatiden	-99 239	-99 239
Bokprojekt Privatbankssedlar	137 500	137 500
Bokprojekt Medeltida priser	0	65 000
Bokprojekt SNF 150 år	0	120 000
Redovisat värde	520 261	705 261
Övriga noter		
Not 11 Definition av nyckeltal		
Soliditet: Justerat eget kapital i procent av balansomslutning		

od på ett år. Styrelsen har efter konstituerande sammanträde haft följande sammansättning:

Ordinarie ledamöter

Curt Ekström, ordförande, bibliotekarie
 Ronny Jansson, vice ordförande, klubbmästare
 Bo Gustavsson, sekreterare
 Roland Falkensson, kassaförvaltare och ekonomiskt ansvarig för SNT
 Christer Sandahl, vice kassaförvaltare
 Jens Christian Moesgaard, samordningsansvarig gentemot NNU
 Lennart Castenhag, ansvarig för föreningens hemsida

Suppleanter

Arvid Wahlgren, programsekreterare, biträdande klubbmästare
 Ingemar Svenson, biträdande programsekreterare, referatskribent
 Bengt Larsson
 Johan Porsborn

Ansvarig utgivare, redaktör och ansvarsansvarig för SNT är Monica Golabiewski Lannyby.

Som revisorer intill nästa årsmöte valdes på förslag av valberedningen Bodil Nordin (yrkesrevisor) och Max Mitteregger (föreningsrevisor) och som revisorssuppleant Lennart Ström.

Årsmötet beslöt att till valberedning utse Johan Melin (sammankallande), Jan Hildemar och Per-Göran Carlsson. Årsavgiften för 2024 fastställdes oförändrat till 200 kronor, för juniorer 100 kronor och för utomlands boende 375 kronor.

Efter föredragning av verksamhetsberättelse och revisionsberättelse beslöt årsmötet att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.

I anslutning till årsmötet visades Uppsala universitets myntkabinett av Ragnar Hedlund och hölls föredrag om polletter från Uppland av Bernt

Thelin och Dan Carlberg som en introduktion till följande dags studiebesök på ett antal uppländska bruk.

Årsmötet bevisades av 32 medlemmar.

Belöningar

Följande personer har tilldelats utmärkelser och belöningar under 2023:

Cecilia von Heijne tilldelades Brennermedaljen vid jubileumsfestligheterna på Operaterrassen 20 maj. Vi samma tillfälle tog Jens Christian Moesgaard emot Gustaf VI Adolf-medaljen för framstående numismatisk forskning.

Vid årsmötet 26 augusti tilldelades Jonas Arnell-Szurkos SNF:s förtjänstmedalj.

Bo Gunnarsson erhöll Brennermedaljen vid ett seminarium kring boken *Serpents and Crosses* 14 oktober på KMK. Bengt Granath tilldelades vid julfesten 6 december föreningens förtjänstmedalj för gedigna insatser samt Curt Ekström Svenssonmedaljen för berömliga insatser.

Jan Appelqvist, Torbjörn Holmquist, Lars Jutefors, Kenneth Stefansson och Kjell Holmberg hedrades med föreningens förgyllda nål för 40-årigt medlemskap under årsmötet 26 augusti.

Föreningens höge beskyddare, kung Carl XVI Gustaf uppvaktades med föreningens jubileumsmedalj i förgyllt silver vid en mottagning på slottet 13 september. Vid samma tillfälle överlämnades också medaljer i silver till kronprinsessan Victoria, prins Carl Philip och prinsessan Madeleine.

Projekt som stöds av SNF

Styrelsen har under året fattat beslut om att stödja ett forskningsprojekt om lösfunna mynt (motsatsen till depåfynd/skattfynd); en fyndgrupp som vuxit explosionsartat under de senaste decennierna, tack vare ett ökat antal utgrävningar och en ökad användning av metalldetektorer. Dessa fynd skapar nya möjligheter att

få kunskap om hur mynten användes. Som en del i projektet kommer fynd från Danmark och Sverige att jämföras för att bedöma vilken inverkan de båda ländernas olika inställningar till metalldetektering har på fyndmaterialet. Projektet beräknas starta under 2024.

Styrelsen har också beslutat att lämna bidrag till utveckling av en fortsättningskurs i numismatik vid Stockholms universitet.

Dessutom har styrelsen beslutat bidra ekonomiskt till en genomgång av arkivmaterial som rör mynt- och medaljgravören Lars Grandels liv och verksamhet samt inbindning av en begränsad upplaga av *Myntstudier*.

Styrelsen har under året beslutat att *Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad* (NNUM) från och med 2024 kommer att som ny medlemsförmån avgiftsfritt sändas till alla medlemmar.

Styrelsens arbete

Styrelsen har under året hållit 6 protokollförda ordinarie styrelsemöten (18 januari, 7 mars, 24 mars, 13 juni, 10 november, 12 december). Dessutom avhölls konstituerande möte 26 augusti, ett möte per capsulam 28 mars–3 april och ett extra möte 10 november för beslut om behörigheter.

Föreningsaktiviteter 2023

Svensk Numismatisk Tidskrift (SNT) utkom under året med åtta nummer.

Hemsidan (www.numismatik.se) besöktes under året 33 377 gånger. (2022 32 588 gånger). Hemsidan innehåller ett stort antal artiklar, nyhetsinformation och information om föreningens aktiviteter. Nya nummer av SNT publiceras ungefär en månad efter att den tryckta tidningen distribuerats.

Under året har med stöd av föreningens utgivna följande böcker:

Jens Christian Moesgaard (red.): Jubileumsbok Svenska Numismatiska Föreningen 1873–2023, *Numismatiska Meddelanden* XLIII.

Lennart Castenhag: *Ungerska plåtar – svensk kopparproduktion från mitten av 1500-talet och 200 år framåt*.

Anders G. Nord och Kate Tronner: *Myntens kemiska sammansättning*.

Rodney Edvinsson, Bo Franzén, Roger Svensson och Johan Söderberg: *History of Prices and Wages in Medieval Sweden*, Volume I, *Statistics and Analysis*; Volume II, *Database*.

Ett seminarium med SNF som värd i samband med boksläpp av Brita Malmers postuma bok, *Serpents and Crosses*, (se SNT februari 2023), anordnades i samarbete mellan NFG, KMK och SNE, 14 oktober på Ekonomiska museet – KMK. Först berättade Britas dotter Elin om sin mors arbete med numismatiken. Under seminariet föreläste Kenneth Jonsson om Brita Malmers forskning, Bo Gunnarsson om stampkedjor, Claus Feveile om Damhusskatten och myntningen i Ribe och Jens Christian Moesgaard om vem som var ansvarig för myntningen i Lund på 1000-talet.

Föreningsmöten med föredrag och enklare förtäring har genomförts på Banérgatan 17 i Stockholm enligt följande:

- 22 februari, Magnus Widell: ”Sedlar i beredskap och Skattkammaren i Stadsparken”.
- 15 mars, Martin Wettmark: ”Felpräglade mynt”.
- 12 april, Bo Gustavsson: ”Sven Kulle – Jugend och Medaljer”.
- 20 september: Bernt Thelin och Dan Carlberg: ”Sveriges äldre polletter – en kommande publikation”.

Antal enskilda medlemmar:	män 577, kvinnor 30, juniorer 4
Antal medlemmar i utlandet:	22
Antal lokala myntklubbar/föreningar:	19
Antal institutioner:	10
Summa medlemmar 2023:	662

- 4 oktober: Richard Kjellgren: ”Sedelpapper från Tumba pappersbruk, 1750-talet till i dag”.
- 22 november: Jens Christian Moesgaard: ”Møntbrug i vikingetiden og metaldetektoren”.
- 6 december: Julfest.

Med stöd från föreningen har möten arrangerats på följande platser:

- 13 februari i Göteborg, föredrag av Jolin Eliasson: ”Anlaf Guthfrithsons mynt från York ca 939–941”.
- 23 februari i Uppsala, föredrag av Roland Falkensson: ”Proveniensforskning samt värdet av äldre auktionskataloger som källa”.
- 13 mars i Göteborg, föredrag av Lennart Castenhag: ”Thrymsa, sceattas och runor – något om den tidiga engelska myntningen”.
- 11 april i Göteborg, föredrag av Magnus Widell, ”Valuter”.
- 8 maj i Göteborg, föredrag av Martin Tunefalk, ”Äreminnen: Personmedaljer och social status i Sverige cirka 1650–1900”.

- 22 augusti i Örnsköldsvik, föredrag av Dan Carlberg: ”Polletter”.
- 11 december i Göteborg, föredrag av Finn Erhard Johannesen, Oslo: ”Krigstidens og fredstidens medaljer. Danske medaljer fra 1600- og 1700-tallet”

Föreningen har medverkat med bokbord på följande platser:

- 15 april, Frimynt, Helsingborg
- 1 juli, myntmässa Sävsjö
- 12 augusti, myntmässa Göteborg
- 2 september, myntmässa Norrköping
- 23 september, myntmässa Smålandsstenar
- 23 september, myntmässa Lund
- 1 oktober, Stockholm Numismatica
- 23 oktober, Møntbørs, Köpenhamn

PRESSKLIPP 1938

Kopparmynt i dödas mun.

Märkliga medeltidsfynd i Jönköping.

Ett medeltidsfynd gjordes på tisdagsmiddagen av några arbetare vid grävningsarbete i hörnet av Kyrko- och Västra Storgatorna i Jönköping, där en fastighet rivits. Föremålen utgörs av fem halvannan decimeter höga silverbokstäver samt ett ungefär lika stort silverbeslag, vilka tydligen härröra från en kistdekoration. Under medeltiden fanns nämligen på denna plats en kyrkogård. Ett 60-tal kranier ha påträffats. Ett av dessa var i nedre delen grönt av ärg, vilket står i samband med bruket att lägga ett kopparmynt i den avlidnes mun för att därigenom skrämma bort onda andar. Ett förvittrat kopparmynt anträffades också i kraniet.

Notis i Stockholms Tidningen
13 december 1938

LOKALA NUMISMATISKA FÖRENINGAR OCH MYNTKLUBBAR I SNF

Falu-Borlänge Myntklubb

www.fb-myntklubb.se
fb.myntklubb@gmail.com

Göteborgs Numismatiska Förening

www.gnfnfo.se
gnf@comhem.se

Halmstads Myntklubb

Facebook, sök på Halmstads Myntklubb

Kalmar Myntklubb

www.kalmarmyntklubb.se
info@kalmarmyntklubb.se

Katrineholm Flen Vingåker Myntklubb

www.kfvmynt.se
info@knattebo catering.com

Myntklubben Skilling Banco

urban.enell@gmail.com

Nola Myntklubb, Örnsköldsvik

www.infoom.se/nolamyntklubb
nolamyntklubb@live.se

Norrköpings Myntklubb

www.norrkopingsmyntklubb.se
info@norrkopingsmyntklubb.se

Numismatiska Föreningen i Hässleholm

www.myntforeningen.se
numis.hlm@gmail.com

Numismatiska klubben i Uppsala

www.nku.nu
info@nku.nu

Nässjö myntklubb

n.mynt.se
blarblar408@gmail.com

Samarklubben Numis

www.numisskelleftea.se

Sigtuna Myntklubb

www.sigtunamyntklubb.dinstudio.se
pgc21@hotmail.com

Stockholms Myntklubb

www.stockholmsmyntklubb.se
pgc21@hotmail.com

Strängnäs Myntklubb

http://strangnasmyntklubb.webber.se/
strangnasmyntklubb@hotmail.com

Svenska Pollettföreningen

www.pollett.se
info@pollett.se

Sävsjö Myntklubb

Parallellgatan 19
576 33 Sävsjö

Södra Dalarnas Myntklubb

medlem.spray.se/sdmyntklubb

Villstadortens Myntklubb

Paradisgatan 19 D
332 32 Gislaved

Westerbergslagens Myntklubb

Köpmangatan 1 G
777 30 Smedjebacken

Ändringar och tillägg?

Kontakta: info@numismatik.se

Vill även er lokala myntklubb vara medlem? Endast 200 kr i årsavgift.

Kallelse till SNF:s årsmöte i Västerås den 31 augusti–1 september 2024



Program

Lördag 31 augusti

- 13:00 SNF Årsmöte, Västerås Slott. Förslag till nya stadgar för SNF kommer att behandlas. Se annan plats i detta nummer av SNT.
- 14:30 Kaffe & Visning av auktionsmaterial
- 15:30 Auktion
- 17:30 Konstituerande möte
- 19:00 Gemensam middag, Nya Hattfabriken, Slottsgatan 8

Söndag 1 september

- 09:00 Föredrag om Västeråsskatten och Sturetidens mynt (Kjell Holmberg), Västerås Slott
- 09:45 Föredrag om Rara mynt och medeltida myntoffer från Västerås Domkyrka (Eeva Jonsson)
- 10:15 Kaffe
- 10:45 Guidning Västerås Slott
- 11:45 Lunch Slottsrestaurangen
- 13:15 Guidning Västerås Domkyrka
- 14:15 Programmet slut

Hotell

Comfort Hotel, Sigurdsgatan 23, är preliminärbokad för ett antal personer.
15 juli är sista dag för enskild bokning av dessa rum med 10 % rabatt.
Telefon: 021-580 10 10. Bokningsnummer SE129BLOCK0000105.

Måltider

Middag på Nya Hattfabriken är bokad på lördagen liksom lunch på Slottsrestaurangen på söndagen.
Anmälan om deltagande i måltiderna sker till Arvid Wahlgren (arvid.wahlgren@telia.com) senast den 28 juli.

MYNTFYND



FOTO: ÅSA ROSÉN.

Myntskatt i grav på Visingsö

I EN GRAV intill Brahekyrkan på Visingsö upptäcktes nyligen mer än 170 tidigmedeltida penningar, de flesta av en sort präglade i Lödöse men som finns i flera varianter, spännande borgmynt, gotländska mynt samt en Knut Eriksson-penning från Sigtuna. Den begravde tros vara en man i 20-årsåldern. Företeelsen påminner om Skanningegraven, upptäckt 2009, med nedlagda penningar från 1100-talets slut. Vi får veta mer efter konservering och undersökning av mynten och skatten som helhet.

fof.se/artikel/stor-myntskatt-hittad-i-grav-pa-visingso/

MGL

BOKTIPS & LÄSTIPS

Myntstudier 2024:1

Nytt nummer av *Myntstudier* har utkommit. Bland annat presenteras myntfynden från Edsleskogs medeltida kyrkoruin i Dalsland i en längre artikel av Kenneth Jonsson och Christian Mühlenbock.

www.su.se/numismatiska-forskningsgruppen/nyheter/nytt-nummer-av-myntstudier-1.725066

NYTT PÅ HEMSIDAN

Lennart Castenhag: *Hertigar av Sachsen fram till början av 1100-talet.*

Lästips, en ny bok: Betraktelser kring numismatik, 1700-talets Stockholm & Bellman.

www.numismatik.se



Dan Carlberg och Andreas Kaiser.

FOTO: INJA MACCLURE.

Misab och Künker

Firma Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG och Myntauktioner i Sverige AB inledde under slutet av 2023 ett samarbete. Künker är Europas största auktionshus för numismatiska objekt. Myntauktioner är i dag världsledande som auktionist inom kategorin svenska mynt och Skandinavien enda större renodlade numismatiska auktionshus.

Künker har sitt säte i Osnabrück i Tyskland och har varit verksamt i mera än ett halvt sekel. Sedan Fritz Rudolf Künker grundade firman har den utvecklats i snabb takt och vunnit stor respekt inom branschen men även i de vetenskapliga kretsarna – genom sitt stöd för den numismatiska vetenskapen på flera olika sätt. I firmans moderna och ändamålsenliga lokaler finns till exempel Europas största numismatiska bibliotek. I dag har Künker även lokala avdelningskontor på ett flertal orter, exempelvis i Berlin, Hamburg, München, Wien och Zürich och har sammantaget drygt 100 personer anställda.

Myntauktioner ("Misab" ofta i dagligt tal) bildades 2009 när Svenska Numismatiska Föreningen beslutade att starta bolaget som en service för sina medlemmar, men också som en tjänst öppen för allmänheten. Bolaget

har vuxit snabbt och utvecklats i takt med tiden men har också hela tiden blivit sitt vetenskapsinriktade ursprung troget. Under 2022 beslutade Svenska Numismatiska Föreningen att avyttra bolaget till dess styrelse, som sedan begynnelsen har bestått av samma personer – ett beslut som har gett Myntauktioner ännu bättre möjligheter till utveckling och föreningen ett betydande ekonomiskt tillskott.

Samarbetet mellan firmorna omfattar ett flertal områden; marknadsföring / reklam, utbyte av kunskap och erfarenheter, en utökad kundkrets och möjligheter till gemensamma visningar med mera. Det senare kan exemplifieras med att Myntauktioners kvalitetsauktion 44 i sin helhet visades i Osnabrück i samband med Künkers vårauktioner nu i mars, ett av våra gemensamma kunder mycket uppskattat initiativ.

Vi ser med stor tillförsikt fram emot att ytterligare utveckla vår verksamhet och förbättra servicen och kvaliteten för våra kunder!

Osnabrück och Stockholm i april 2024

Andreas Kaiser

Dan Carlberg

HOLMASTO

Est.1949



AUKTION 25 maj 2024

Mynt, sedlar, medaljer, ordnar och militaria.

Katalogen finns på vår nätsida ca 3 veckor före auktion.

Visning i vår affär i Helsingfors centrum.

Inlämning till höstens auktioner pågår!

www.holmasto.fi Alexandersgatan 50 Helsingfors FI auctions@holmasto.fi



MYNTMÄSSA I NORRKÖPING

LÖRDAG 7 SEPTEMBER 2024

kl. 10:00 – 15:00

STALLET

Slottsgatan 130

Mynt, Frimärken, Vykort, Antik

Ca 20 mynthandlare/utställare

ABAXA.se Mynttillbehör

Försäljning – Värdering

Arrangör:

Norrköpings Myntklubb

<http://norrkopingsmyntklubb.se>

info@norrkopingsmyntklubb.se

HOLMASTO MYNTHANDEL

MYNT, SEDLAR, MEDALJER,
MILITARIA M.M.

Alexandersgatan 50
00100 Helsingfors, Finland
+358 9 666 500

holmasto@holmasto.com

www.holmasto.fi

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46
Box 5132 • 102 43 Stockholm
Tel. 08 – 662 62 61

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR
MEDALJER • ORDNAR

Lagerlista över svenska personmedaljer
och numismatisk litteratur

www.nordlindsmynt.se

Strandbergs Mynthandel & Aktiesamlaren AB

Vi kommer att stänga butiken på
Hantverkargatan 36, Stockholm
info@aktiesamlaren.se
08-611 01 10

Säljer ut mynt, medaljer, ordnar
m.m. Reducerat pris.

Framöver kommer vi att sälja
aktiebrev och äldre handlingar på
vår webbshop.

www.strandbergsmynt.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Mynt Sedlar Medaljer
Ordnar Nälmärken



Öppettider:

Vardagar 10.00 – 18.00

Hantverkargatan 8

11221 Stockholm

Tel. 08-411 50 81

kontakt@selinsmynthandel.se

VILLSTADORTENS MYNT KLUBB



Mynt & Samlarmässa

Villstadortens Myntklubb

Hälsar dig välkommen till Torghuset

Torggatan 1
330 30 Smålandstenar

Lördag 7 september 2024

Klockan 09-15

Ett flertal etablerade utställare och samlare
Försäljning av Mynt, Frimärken, Medaljer & Vykort

Kontaktpersoner:

Jan-Erik
Ryno
Leif

jan-erik.averby@outlook.com
ryno.folkesson@telia.com
leifpetersson@hotmail.com

MYNTBUTIKEN I SVERIGE AB

Kyttingevägen 15
181 31 Lidingö

Tidsbokning: 08-684 392 00

KÖPER MYNT – MEDALJER
HEMBESÖK STOCKHOLM

Se exempel på inköpspriser:
www.myntbutikens.se

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Vuxen 200 SEK/år
Junior 100 SEK/år
Utomlands boende 375 SEK/år

Plusgiro 15 00 07 – 3
Bankgiro 219 – 0502

info@numismatik.se



VÄLKOMMEN PÅ MYNTMÄSSA

Lördagen den 17 Augusti 2024 kl. 09.30 – 14.00

i Dalheimers hus, Slottsskogsgatan 12 (Majorna), Göteborg.

Svenska Numismatiska Föreningen & 10-15 mynthandlare
kommer att vara representerade.



Skarabé
Mynt & Guld AB
köper och säljer
MYNT, SEDLAR
och MEDALJER
Föremål från antiken



Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031 - 135 088
skarabe@telia.com - www.skarabe.eu
Öppet: Vardagar 10 - 18

MYNTMÄSSA

Sävsjö Myntklubb hälsar dig
välkommen till

Kulturhuset Sävsjö

Lördag 29 juni 2024

Klockan 11.00–16.00



*Ett flertal etablerade utställare
Försäljning av mynt och tillbehör
Servering
Entré 40 kronor*

Kontakt: Christer Pettersson
Mobil: 070 433 82 09
E-post: christer.petterssonsavsjo@telia.com



SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

är sedan 1973 en etablerad sammanslutning av för närvarande 21 mynthandlare. Föreningens syfte är att samordna strävanden och idéer angående mynthandels utveckling, uppmuntra vetenskaplig forskning och sprida kännedom om numismatik, samt att skapa varaktiga och vänskapliga förhållanden svenska mynthandlare emellan. Medlemmarna förbinder sig att ej saluföra förfalskade objekt i enlighet med Svenska Numismatiska Föreningens upprop.

BESO UR & ANTIK AB

Bertil Svensson
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031 – 139484
besour@telia.com
www.besour.se

CEDERHOLMS MYNTHANDEL

Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 076 – 8344684
cederholmsmynthandel@gmail.com

ROBERTO DELZANNO MYNTHANDEL

Villa Långbro – Stockholm
Tel. 0708 – 865008
roberto@delzanno.se
www.delzanno.se

HAMRIN & SVAHN MYNT AB

Sjöberg 1
147 91 Grödinge
Tel. 08 – 7326686, 070 – 2126455
christian.hamrin@telia.com

JOAKIMS MYNT & SEDLAR

Linnégatan 52
413 08 Göteborg
www.joakimsmyntochsedlar.se

KARLSKRONA MYNTHANDEL AB

Hantverkaregatan 37
371 35 Karlskrona
Tel. 0455 – 81373
lennart@mynt.nu
www.mynt.nu

RUNE LARSSON MYNTHANDEL

Stora Brogatan 14 / Box 98
501 13 Borås
Tel. 033 – 410315

J. MELIN MYNT

Koltrastvägen 23
373 32 Nätraby
melinmynt@hotmail.com

MITQALCOINS

Klas Johnsson
Box 5078
141 05 Kungens kurva
info@mitqalcoins.se
Tel. 070 – 6101073

MYNTHANDEL SB NUMISMATICS

S. Bilis, Östermalmstorg
Box 5143
102 43 Stockholm
info@mynthandel.com
www.mynthandel.com

NILSSONS MYNTHANDEL AB

Box 12
896 21 Husum
Tel. 076 – 1132207
nilssonsmynthandel@hotmail.com

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46 / Box 5132
102 43 Stockholm
Tel. 08 – 6626261
info@nordlindsmynt.se
www.nordlindsmynt.se

NUMIKON / TICALEN MYNTHANDEL

Stefan Jonasson / Ticalen Mynthandel
Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 073 – 9540868
ticalen@gmail.com

PECUNIA MM HB

Östra Mårtensgatan 19
223 61 Lund
Tel. 0705 – 252519
mattsson.g@telia.com

J. PEDERSEN MYNTHANDEL

Norra Strandgatan 30 / Box 1320
251 13 Helsingborg
Tel. / fax 042 – 122528
pedersen.mynt@telia.com
www.jpetersen.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Hantverkargatan 8 / Box 16390
112 21 Stockholm
Tel. 08 – 4115081
www.selinsmynthandel.se

SKARABÉ MYNT & GULD AB

Drottninggatan 10
411 14 Göteborg
Tel. / fax 031 – 135088
skarabe@telia.com
www.skarabe.eu

STENENG AB

Peter Sten
Industrigatan 6
335 73 Hillerstorp
petersten@icloud.com
Tel. 070 – 5222036

SVENSK MYNTHANDEL

Mikael Kindahl
Badstugatan 24, Bredablick
691 32 Karlskoga
svenskmynthandel@hotmail.com
www.svenskmynthandel.se

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

Gamla Brogatan 36
111 20 Stockholm
Tel. 08 – 4110807
www.hwmynt.se

AB WIJK ANTIK

Flisvägen 5
743 94 Skyttorp
Tel. 070 – 3680807
info@wijk.se

www.smf.com.se

MYNTAUKTION

Stockholm lördag 11 maj 2024

Bättre mynt och hela samlingar mottages fortlöpande.



1 mark 1559



8 mark 1664



1 riksdaler 1707



1 riksdaler 1731



5 öre provmynt
Ex. Ekström



Kina
Silvermedalj (50 cents) 1936

Vi har kunder över hela världen och därmed mycket goda möjligheter att sälja just dina objekt. Bättre mynt och hela samlingar mottages löpande, så att just dina objekt kan marknadsföras mer. Kontakta oss för en förutsättningslös diskussion! Välkommen in med dina objekt!

MYNTKOMPANIET



Myntkompaniet
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm



Tfn: 08-678 32 17

E-post: coins@myntkompaniet.se

www.philea.se



MYNTAUKTIONER

I SVERIGE AB

INLÄMNING PÅGÅR – SLUTSPURT

Just nu arbetar vi för fullt med auktionskatalogen till höstens kvalitetsauktion. Vi söker hela samlingar, men även enstaka bättre objekt, av svenska, antika och utländska mynt samt sedlar, medaljer och ordnar.

Till höstens auktion har vi fått oss anförtrott en samling enastående sedlar, såväl Riksbankens som privatbanksedlar. Intresset för vår sedelavdelning kommer alltså att bli extra stort och sedlar inlämnade till denna auktion kommer därför sannolikt att bli mycket välbetalda.

Vårt samarbete med Europas största numismatiska auktionshus, firma Künker i Osnabrück, gör att inte minst antika och utländska mynt nu lämpar sig ännu bättre att sälja genom oss.

*Ett urval sedlar
inlämnade till höstens
kvalitetsauktion.*



Myntauktioner i Sverige AB

Banérgatan 17, 115 22 Stockholm • Storgatan 10, 342 60 Moheda

E-mail: info@myntauktioner.se • Telefon 08-410 465 65

www.myntauktioner.se